

ÜSKÜDARLI FODLACIZÂDE AHMED RÂSİM VE AHİDNÂMESİ

Kadir GÜLER - Ersoy AKBAŞ

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya / Türkiye - Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Eskişehir / Türkiye

Anahtar Kelimeler: 19.yy, Fodlacızâde, Tasavvuf, Ahidnâme.

ÖZET

Tarih boyunca tüm milletler ve medeniyetlerce arzulanan imparatorlukların başkenti İstanbul pek çok kavim, din ve kültürün uzun asırlar nefes aldığı uygarlıklar beşiğidir. İstanbul'un en köklü yerleşim birimlerinden biri olan Üsküdar, coğrafi konumu ve çevre güzellikleri sebebiyle toplumun her katmanından insanın teveccühünü kazanmış bir ilçedir. Bu özelliği dolayısıyla asırlar boyunca nice sanatkârın yerleşim tercihi olmuştur. Fodlacızâde Ahmed Râsım 1766 yılında Üsküdar'da doğmuş, iyi bir eğitim almış, devlet kademelerinde önemli görevlerde bulunmuştur. Emekli olduktan sonra da Üsküdar'daki evinde kendisini öğrenci yetiştirmeye ve ilme adanmıştır. Evini bir mektep haline getirmiş, dini ve tasavvufi kişiliği ile dönemin ve çevrenin saygın bir kişiliği haline gelmiştir. Yazmış olduğu Divânı vefatından sonra hemen basılmış ve çok beğenilmiştir. Divânı dışında manzum bir nasihat kitabı da basılmış ve uzun yıllar dönemin okullarında ders kitabı olarak okutulmuştur. Ahidnâme, yazılı belge veya sözleşme anlamında tasavvufi bir terimdir. Şeyhin müridlere yaptığı tavsiyeleri ve kuralları gösteren yazılı metinlere de genel olarak ahidnâme denilebilmektedir. Üsküdarlı Fodlacızâde Ahmed Râsım'ın divânında da 168 beyitten oluşan mesnevi nazım şekliyle yazılmış bir ahidnâme bulunmaktadır. Söz konusu ahidnâmede kâinâtın ve insanoğlunun yaratılışı, peygamberlerden bir kısmı ve gönderiliş gayeleri, hak ile bâtıl arasındaki mücâdele, insanın nefsiyle mücadelesi, ahirette kurtuluşun yolları, tevbe etmenin önemi gibi konular ele alınmaktadır. Bu bildirideki amacımız Üsküdarlı Fodlacızâde Ahmed Râsım'ı ve Ahidnâmesini tanıtarak Türk kültür ve tarihine, edebi niteliğine katkıda bulunmaktır.